

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 72.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 30. junija 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Sanacija združnih zvez

Ministrski svet je izdal uredbo o sanaciji in pospeševanju združnih zvez. Po novi uredbi se nalaga finančnemu ministru, da izda za sanacijo združnih zvez 15 milijonov din, za njih pospeševanje pa nadaljnjih 15 milijonov din. Skupno obremenjuje torej nova uredba državno blagajno za 30 milijonov din. Poleg tega pa določa uredba, da morejo tudi banovine dovoljevati združnim zvezam podpore do 50 odstotkov višine državnega prispevka. S tem more narasti pomoč združnim zvezam iz javnih sredstev za nadaljnjih 15 milijonov din. Že doslej pa se je iz javnih sredstev združnim zvezam prav zelo pomagalo. Tako je dobila Zdržna zveza v Ljubljani 63 milijonov din, Zdržni savez v Splitu 10 milijonov, Savez zemljoradniških zadrug v Novem Sadu 5 milijonov din itd. Poleg tega pa zahtevajo vse zveze še okoli 200 milijonov din podpor oz. cenčnih posojil. Zdržne zveze pomenijo torej za javne finance prav občutno breme, ki pa se bo morda še zvišalo, ker ni niti po izdaji nove uredbe nobenega jamstva, da bodo v resnici vse združne zveze popolnoma sanirane.

Velika javna pomoč združnim zvezam se ne utemeljuje le z velikim pomenom združništva za naše narodno gospodarstvo, temveč tudi z uredbo o znižanju kmetskih dolgov, ker je ta uredba prisilila združne zveze, da so žrtvovale svoje rezervne sklade. Ne tajimo, da ima ta utemeljitev res nekaj na sebi, vendar pa moramo dostaviti tudi naslednje. Ne le združne zveze so bile prizadete od znižanja kmetskih dolgov, temveč v še mnogo večji meri trgovci. Nekateri so zaradi izgube svojih kmetskih terjatev izgubili sploh vse premoženje. Za silno krivico, ki se je napravila z odpisom kmetskih dolgov, pa se nihče ne zmeni.

Govori se tudi, da se mora združnim zvezam pomagati zaradi velikega pomena, ki ga ima združništvo za vse naše narodno gospodarstvo. Nikakor nečemo ta pomen združništva zmanjševati, vendar pa mislimo, da bi bilo potrebno, da bi se že enkrat spričo vedno ponavljajočih se deficitov v raznih združnih zvezah vprašali, ali je v našem združništvu res vse tako idealno, kakor se stalno ponavlja. Vendar ni dober znak v tem, če se morajo iz javnih sredstev vedno znova kriti milijonski primanjkljaji združnih zvez!

Na vse zadnje imajo tudi davkoplačevalci pravico, da zahtevajo natančna in podrobna pojasnila, zakaj morajo vsako leto dajati milijone in milijone za različne združne zveze in zadrage! Zlasti pa imajo pravico do teh pojasnil davkoplačevalci, ki so direktno prizadeti od konkurence teh zadrug.

Ti davkoplačevalci pa morajo vprašati tudi naslednje: Ne godi se slabo vsem zadrugam v Jugoslaviji, temveč dosegajo nekatere silno bogate dobičke. Tako imajo samo uradniške nabavljalne zadrage nad 50 milijonov din čiste premoženja. Nič pa ne slišimo, da bi tudi te bogate zadrage kaj prispevale za sanacijo revnih. Za-

kaj pa se te bogate zadrage ne pritegnejo k pomoči? Ali lepo geslo združništva tu ne velja več?

Pritegnile pa bi se tudi po vsej pravici, ker je večina teh nabavljalnih zadrug dosegala tako lepe dobičke le na podlagi združnih privilegijev, ki so jih priborile vsem zadrugam kreditne in producijske zadrage. Samo pravič-

no bi zato bilo, če bi te nabavljalne zadrage tudi nekaj storile za one zadrage, po zaslugi katerih uživajo sedanje velike ugodnosti!

Če se zahteva od davkoplačevalca vedno znova, da daje za sanacijo združnih zvez, potem bi se pač moralo najprej dokazati, da so storile svojo dolžnost tudi bogate nabavljalne zadrage in šele

potem bi bil apel na davkoplačevalce upravičen. In še nekaj: Javnosti je treba dati tudi jamstvo, da se bodo deficiti združnih zvez že enkrat nehali in da bodo vse združne zveze poslovale dobro in da se bo upravičenost visokih slavošpevov združništvu vsaj do neke mere pokazala tudi v kvaliteti njih poslovanja.

so se v zadnjem času kupčije bistveno povečale.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta so namreč uvozi rezanega iglastega lesa v Angliji ostali skoraj na popolnoma isti višini količin. V času od januarja do aprila se je namreč letos uvozilo lesa skupno 276.742 standardov, lani pa 276.678 standardov rezanega iglastega lesa.

V maju in v prvi polovici junija pa je javna roka na angleškem domačem trgu nakupila zelo velike količine lesa, predvsem zaradi zračne obrambe. Zaradi tega so postale nekatere zaloge stavbenega lesa posebno pije, tako na primer les 2x4 ter so zato cene znatno poskočile, ker so pač angleške velike tvrdke priliko izkoristile in napravile lepe dobičke. Pri kritju prevzetih obveznosti za dobave so seveda zunanji dobavitelji svoje cene zvišali, kar je imelo za posledico, da je trenutno mednarodni nivo cen, zlasti za zelo iskano blago, že previsok.

Belgijski in holandski trg

Pri vzporednem razvoju, ki se vedno kaže med holandskim in belgijskim ter angleškim trgovin, so se tudi v teh dveh državah cene dvignile. Dočim pa je v prejšnjih letih zasebna delavnost potekala enako kakor v Angliji ter je s tem nastala skladnost v razvoju na vseh treh trgih, izvira letos trdnost položaja na angleškem trgu predvsem iz oboroževanja, kar za Belgijo in Holandsko letos nikakor ne velja.

Zato je za Belgijo in Holandsko postala otežkočena možnost za nakupe pri zelo trdnih cenah, ki so s prodajnimi možnostmi v teh dveh državah v zelo slabem razmerju. Zato imajo uvozniki velike težave, da spravijo domače izkupičke za les vsaj do neke mere v sklad z uvoznimi stroški.

Francija slab činitelj na mednarodnem lesnem trgu

Kakor v vseh zadnjih letih, tako ni tudi letos Francija noben odločujoč činitelj na mednarodnem lesnem trgu, zlasti ne kot kupec, temveč kvečjemu kot dobavitelj.

Dočim je še pred enim desetletjem Francija nabavljala ne samo iz severnih držav, marveč tudi iz srednje Evrope zelo znatne količine iglastega lesa, so letošnji nakupi skoraj brezpomembni. V prvih štirih mesecih je nabavila Francija v tujini samo 7870 standardov lesa, torej 1 odstotek vsega svetovnega prometa. Kako skromna je ta količina, se vidi iz tega, da sta izrazito lesno-izvozni državi Švedska in Finska v prvih štirih mesecih letošnjega leta uvozili skoraj iste količine lesa ko Francija.

Pomanjkanje drobiža po 25 par

Ker se je v zadnjem času opazilo veliko pomanjkanje kovancev po 25 par, je na to opozorila Zbornica za TOI finančno direkcijo. Na opozorilo je odgovorila finančna direkcija, da je bilo letos novcev po 25 par dovolj v prometu, v februarju pa je začel uhajati drobiž v Zagreb. Najbrže je vrednost kovine zopet večja, kakor pa je nominalna vrednost kovancev. Direkcija bo v finančnem ministru intervenirala, da pridejo kovanci po 25 par, ki se kujejo, čim prej v promet.

Proti šušmarstvu na sejmiščih Nuino potrebna okrožnica banske uprave

Šušmarstvo se je v zadnjih letih silno razvilo in to ne samo v obrtu, temveč tudi v trgovini. Posebno pa se je razvilo v trgovini z lesom in pa v trgovini z živino ter deželni pridelki. Šušmarstvo v lesni trgovini so mogla združnja z uvedbo posebnih legitimacij za nakupovalce znatno omejiti. Proti nelegalni trgovini z živino pa so bila brez moči, če se niso mogla opreti na aktivno pomoč oblasti. Te pomoči pa dostikrat ni bilo in kakor pri krošnjarstvu tako so tudi pri trgovini z živino nekatera oblastva iz napačno pojmovanih socialnih razlogov na široko tolerirala šušmarstvo. Posledica tega je bila, da so ponekod legalni trgovci čisto izginili in da je postala trgovina z živino v nekaterih okrajih absolutna domena šušmarjev.

Šušmarstvo se je že tako razpaslo, da je postalo že prava nadloga in da so se morale končno zganiti tudi višje oblasti.

Tako je izdala banska uprava pod VIII. No. 350/4 z dne 20. junija 1939. na vsa sreska načelstva in mestna poglavarstva naslednjo okrožnico:

»Kraljevska banska uprava je bila opozorjena na velik nered v prekupčevanju z živino, zlasti na razpasle razvade pri obiskovanju sejmov, ki škodujejo tej veji našega gospodarstva. Predvsem so nerednosti te: Izredno mnogo šušmarstva se opaža v vsem prometu z živino, saj je n. pr. v srezih Maribor-levi in desni breg, kjer je trgovina z živino živahna, samo en trgovec z živino in en trgovec s svinjami. So pa tudi srezji, v katerih sploh ni upravičenih trgovcev te stroke. Zato pa ni nič manj živinskih mešetarjev, ki so pač sejmskim nadzornim organom znani, pa nemoteno obiskujejo sejme in sklepajo kupčije.

Zelo se kršijo tudi določbe o prevažanju živine na sejme. Izdajajo se nepravilni živinski polni listi, predvsem se živali označujejo kot domače reje, čeprav niso, pa tudi vozila, s katerimi se živali dovažajo, se pogosto natrpajo tako, da se živali mučijo in s tem kršijo predpisi o trpinčenju živali. Posledica nerednosti je, da se v tej trgovski stroki povzroča gospodarska škoda interesantom na obeh straneh, ki je ni treba še pojasnjevati.

Po zaslišanju tuk. veterinarskega odseka in obeh interesiranih zbornic kr. banska uprava zato odreja, da se vsi sejmski upravičenci opozore, da ne smejo pripuščati k sejmarjenju nikogar, ki nima pooblastila za trgovanje z živino ali ki ni vzredil živali v lastnem gospodarstvu. Razen tega so tržni pristojnemu obrtnemu oblastu vsakogar, o katerem bi dognali, da na sejmu neupravičeno prekupčuje z živino bodisi zase, bodisi kot

mešetar po naročilu drugega trgovca. Sejmski nadzorni organi naj naznanijo tudi nepravilnosti, ki bi jih opazili na živinskih polnih listih ali pri nakladanju živine na vozila, pristojnemu sreskemu načelstvu oziroma mestnemu poglavarstvu radi nadaljnjih ukrepov.

Posebej se sreskim veterinarjem naroča, da na živinskih sejmiščih skrbijo, da se odrede posebni prostori za sejmarjenje s svinjami, tako da bodo posamezne večje skupine živali kakor koli ločene med seboj (s pregrajo, živo mejo in podobno).

Končno se sreska načelstva opozarjajo, da mora vsak trgovec z živino izkazati, da ima trgovski hlev, ki ga je treba komisijsko odobriti.

Ko boste izvršili to odredbo, o čemer poročajte do konca julija

t. l., skrbite, da znanejši trgovci z živino, ki razpolagajo s primernimi sredstvi, čimprej prijavijo obrt.

Za bana — pomočnik:

Dr. Majcen s. r. c.

S to okrožnico je pač nad vse zgovorno dokazano, kako zelo so bile upravičene pritožbe legalnih trgovcev proti šušmarstvu v trgovini. Upamo, da bodo sedaj vsa okrajna načelstva storila svojo dolžnost in z vso doslednostjo zatirala šušmarstvo v trgovini.

Vsa trgovska združnja pa pozivamo, da na podlagi te okrožnice banske uprave tudi sama pazijo na šušmarje in da vse neupravičene prekupčevalce takoj prijavijo oblastem. O vseh nerednostih in o vseh nedopustnostih pa naj poročajo tudi Zbornici za TOI in Zvezi trg. združenj.

Z vso odločnostjo je treba nastopiti proti šušmarstvu v trgovini!

Dobre kupčije na mednarodnem lesnem trgu

Že zadnjič smo poročali, da se na mednarodnem lesnem trgu cene dvigajo in da postajajo tudi kupčije živahnije. Kakor je razvidno iz zadnjega poročila dunajskega strokovnega lista »Internationaler Holzmarkt«, ki ga v naslednjem objavljamo, traja ugodna konjunktura za les še naprej. Zadnje z dnem 23. junija datirano poročilo pravi:

Konec prvega polletja je pred vratmi in v času, ko začenja v normalnih letih kupčija slabeti ter se bližajo mednarodne transakcije poletni tišini, se morajo letos ugotoviti še prav dobre kupčije pri zelo trdnih cenah. Skoraj se dobiva vtis, kakor da bi se hotelo popraviti to, kar se je zamudilo spomladi.

Cela vrsta evropskih lesnih uvoznih trgov je v zadnjem času v različnih državah napravila večje nakupe.

Še nadalje dobra sprejemljivost nemškega trga

Letos je pokazal nemški trg odlično sprejemljivost za tuj les vseh vrst. Tako je uvozila Nemčija (z Avstrijo in sudetskimi ozemljem) v prvih štirih letošnjih mesecih 2.774.822 q lesa za lesovino, 3.432.401 q stavbenega okroglega lesa ter 3.641.124 q rezanega stavbenega lesa. To so prav velike količine in to dokazuje, da ostaja Nemčija kljub priključitvi z lesom bogate Avstrije in enako bogatega sudetskega ozemlja še nadalje zelo pomemben činitelj na mednarodnem lesnem trgu.

V rezanem iglastem drevju, razen delov za zaboje, je bila glavni dobavitelj Finska s 535.823 q, nato slede: Romunija s 362.630, Poljska s 313.931 q, Sovjetska Rusija z

251.889 q, Jugoslavija z 251.860 q, Brazilija z 236.478 q, Latiška s 136.610 q in Švedska s 107.156 q. Posebno velike so letos nabave iz Finske ter so sklenjene predkupčije še znatno večje, kakor pa so bile do konca aprila izvršene dobave.

Pomen nemškega trga kot mednarodni kupec je tem večji, ker se sklepajo kupčije ne samo po dobrih, marveč tudi po stabilnih cenah.

Preskrba Italije

Čeprav je Italija v začetku letošnjega leta sklenila s celo vrsto lesnih izvoznih držav pogodbe, tako z Jugoslavijo, Romunijo, Nemčijo, Poljsko in Sovjetsko Rusijo, so vendar praktično vse te pogodbe ostale več ali manj na papirju ter se je oskrbela Italija s tujim letos po »enotrnem sistemu«, nantree po Jugoslaviji.

Ta država je znala svoj lesni odjem v Italiji znatno razširiti in je v prvih štirih letošnjih mesecih dobavila Italiji 21.192 standardov lesa proti le 14.347 v istem času lani. S tem je znatno pripomogla k stabilnosti na jugoslovanskem trgu.

Dobave Nemčije Italiji še niso prišle v tek, Romunija pa je dobavila le skromne količine. Prav tako so se gibale dobave Poljske v skromnih mejah, iz Rusije pa ni dobila Italija niti enega kubičnega metra.

Angleški lesni nakupi so okrepili lesne cene

Dočim so se gibali v prvih letošnjih mesecih angleški nakupi v tujini zelo počasi ter niso bili večji kakor pa so jih izkazovale zelo skromne številke prejšnjega leta,

O Prizadu

Je napisal v »Gospodarski slogi« dr. Bičanić med drugim naslednje besede:

»Pravijo, da smo agrarna dežela. Toda mi smo tudi dežela, v kateri velik del prebivalstva kupuje žito in kruh. Tega ne delajo samo nekmetovalci in mestno prebivalstvo, temveč tudi velik del naših kmetijskih, a pasivnih krajev. Zato nimamo niti kot kmetijski narod interesa na tem, da bi bile cene pšenice visoke. Če naš svet plačuje znatno višjo ceno, kakor je na svetovnem trgu za pšenico, je edino opravičilo za to odredbo, da je koristna ravno najbolj potrebni, in to so ravno kmetje, ki morajo prodajati pšenico v prvih mesecih po žetvi. Iz Amerike poročajo, da bo letošnja žetev zelo dobra, komaj nekoliko slabša od lanske, ki je bila odlična. Tudi pri nas kaže, da bo letošnja žetev dobra. Razmere za kmetijski narod se slabšajo, ker se drugi proizvodi podražujejo ter potrebuje zato kmetovalci vedno več denarja. Zato je letos vloga Prizada glede odkupa pšenice zelo odgovorna. Njegovo delo določa vlada ter je zato potrebno, da se pravočasno store potrebni koraki, da bi bilo delovanje Prizada bolj v interesu kmetijskega naroda, kakor pa je bilo dosedaj.«

Kakor znano, je bila zvišana cena pšenice od 140 na 165 din, kar je zelo mnogo.

Drugod cene pšenice padajo, pri nas pa rastejo

Na žitni borzi v Liverpoolu je bila te dni zapisana najnižja cena pšenice v zadnjih osmih letih. Cena popušča, ker povsod računajo z zelo dobro žetvijo. Da bi se mogel doseči mednarodni sporazum o omejitvi izvoza pšenice in razdelitvi tržišč ni misliti.

Na mednarodnih trgih velja danes pšenica po 80—90 din. Ker je sedaj pri nas določena odkupna cena za pšenico na 165 din, se pravi to, da je pri nas pšenica dražja za 100%. Da je to več kot pretirano, ni treba posebej naglašati. Pač pa je treba opozoriti na to, da se s tako drago pšenico silno draži življenje in spravljajo zlasti nižji drž. nameščenci v obupen položaj.

Nemško-jugoslovanski papirni kartel

je bil ustanovljen. Kartel se nanaša na prodajo papirja v Jugoslaviji. Uvoz nemškega papirja (skupno z avstrijskim in češkomoravskim) je določen na 460 vagonov, kolikor je znašal lani. Najvažnejši del dogovora pa se nanaša na cene in ne bodo nemške papirnice več nudile nižjih cen. Jugoslovanski papirni kartel je zato cene za papir zvišal.

Seja ETECe,

ki bi morala biti dne 29. junija v Parizu, je na nedoločen čas odgodena, ker se seje ne morejo udeležiti zastopniki Exportlesa.

Poljska gospodarska ofenziva

Pod tem naslovom poroča »Schlesische Tageszeitung«, da biva neka poljska gospodarska delegacija v Budapešti, ki naj proučuje možnosti razširjenja poljsko-madžarskih gospodarskih odnosov.

V zvezi s tem poroča nadalje isti list o bližnjih poljsko-jugoslovanskih trgovinskih pogajanjih, ki naj povečajo obseg trgovine med obema državama, ki znaša danes skupno le okoli 100 milijonov din. Poljska bi hotela po tem listu predvsem povečati izvoz premoga, proizvodov težke industrije in poljskega tekstilnega blaga v Jugoslavijo. Nadalje bi dobavljala Poljska Jugoslaviji predivo, ki ga je dosedaj dobivala Jugoslavija iz bivše Avstrije in bivše Češkoslo-

Kam se seli trgovski promet!

Nad 25 milijonov ristorna

Kakor čitamo v »Zadugarju«, je bilo na redni letni skupščini Nabavljalne zadruge uslužbenec drž. železnice v Ljubljani dne 14. maja 1939. prečitano pismo zadržanega predsednika Zveze g. M. Štiblerja, ki se glasi:

»Dragi Zadugarji! Zelo mi je žal, da se ne morem osebno udeležiti Vašega običnega zbora. Zato Vas tem potom najlepše pozdravljam in želim Vašemu delu najboljše uspehe. Vaša zadruga je že doslej imela v naši Zvezi vodilno mesto, tako po kakovosti kot po obsežnosti poslovanja. Treba je samo vedeti, da so Vaši člani v 18 letih zadruginega obstoja prejeli preko 25.000.000 dinarjev kot ristorno; razen tega je zadruga splošno vplivala na pocenitev blaga, kar znaša še mnogo več. Materialna korist gre v mnogo desetih milijonov. Glede obsega poslovanja imejte pred očmi dejstvo, da so vse nabavljalne zadruge naše Zve-

ze v l. 1938. imele prometa ca. 279.000.000 din; od tega odpade samo na Vašo zadrugo nad 47 milijonov din ali skoraj 20%, dasi ima zadruga samo 10 % celokupnega članstva naših nabavljalnih zadrug. V vseh teh naših zadrugah je včlanjenih namreč 86.000 članov, v Vaši pa 8000. Promet po članu je bil pri Vas lani 5935 din, v dravski banovini 5339 din, povprečno v državi pa 3264 din. Tudi ta podatek dokazuje, da delate odlično. Lastnih sredstev imate nad 12.000.000 din, medtem ko jih imajo vse zadruge v državi 50.395.000 din.

Dosegli ste lepe uspehe. Potrebno je, da ostanete najmanj na dosednji višini, poskusite pa doseči še povolnejše stanje. To pa boste dosegli samo, ako bo med člani vladala vzorna zadruga sloga. Storite vse, da svoje vrste še bolj strnete in še z večjimi silami stopate naprej v korist članstva in v

ponos našega združništva! — Najlepše Vas pozdravlja Miloš Štibler. Beograd 12. maja 1939.«

Po gornjem pismu je zadruga v 18 letih izplačala svojim članom nad 25.000.000 dinarjev kot ristorno! Pri zadrugi torej ne delijo dobička, pač pa izplačujejo »ristorno«, ki je davka prost, dasi je tudi »ristorno« stvarno samo delitev dobička. Zanimive so tudi številke glede prometa in glede kapitala, ki je zadrugi na razpolago.

Trgovci pa stoji ob vratih praznega lokala in si beli glavo, odkod naj dobi denar za davke, socialne in druge javne dajatve!

Samo to še obžalujemo, da ni povedal g. Miloš Štibler, koliko je izplačala nabavljalna zadruga v teh letih sejnin, dnevnice in potnih stroškov, koliko je prihranila na prevozninah v primeri s trgovci, pa bi bila slika res popolna o zlitem dnu, ki ga imajo privilegirane zadruge.

Zaključni svečanosti šolskega leta:

na trgovsko nadaljevalni šoli v Ljubljani

Kakor druga leta, tako je tudi letos šolski odbor ljubljanskega združenja trgovcev na slovesen način zaključil šolsko leto na svoji trgovsko-nadaljevalni šoli. Slovesen zaključek šolskega leta je bil tudi upravičen, saj dosega šola pod skrbnim vodstvom ravnatelja Gruma vsako leto lepše uspehe, da je tudi sloves šole vedno večji.

Svečanost je otvoril predsednik šolskega odbora Anton Verbič, ki je predvsem pozdravil vse došle goste, in sicer: predsednika trgovskega odseka Zbornice za TOI Albina Smrkolja, tajnika Zbornice dr. Ivana Plessa, tajnika Zveze trg. združenj dr. Pustiška, predsednika združenja Viktorja Medena, člana šolskega odbora in uprave združenja gg.: Janka Čepena, Frana Koljska, Frana Mravljaka in Jožeta Štruklja ter urednika »Trgovskega lista«.

Nato pa je pozdravil mladino z naslednjim govorom:

Pozdravni govor predsednika Verbiča

Ko se vsako leto ob slovesnem zaključku šolskega leta zberemo, da pregledamo uspehe, ki ste jih dosegli in najprirednejše med Vami tudi skromno nagradimo, si štejemo v prijetno dolžnost, da te, dragi naš naraščaj, v imenu vsega združenja kar najtopleje pozdravim.

Naša šola, za katero žrtvuje združenje letno čedno vsoto, se kakor vidimo vedno lepše razvija, da uživajo njeni absolventje povsod zelo dober glas.

Veseli me uspeh, ki ste ga dosegli v tem, v vsakem pogledu nemirnem in skrbipolnem letu.

Z veseljem sem tudi opazil, da je med letošnjimi odličnjaki tudi 5 fantov, dočim so dosedaj le lovorike odnašala naša pridna dekleta. Prav je tako, da se tudi naš moški naraščaj bolj zaveda svoje dolžnosti do učenja oziroma svoje prihodnosti.

S posebnim zadovoljstvom je šolski odbor konstatiral, da je dosegel letošnji 3. letnik posebno dober uspeh. Saj ste absolventje

vaške. Na drugi strani pa obljublja Poljska, da bi znatno povečala svoj uvoz agrarnih proizvodov, zlasti pa sadja iz Jugoslavije.

Končno opozarja list na ustanovitev poljsko-jugoslovanske trgovinske zbornice ter na uvedbo rednega zračnega prometa med Varšavo in Beogradom.

3. letnika, ki stopate kot trgovski sodrugniki in sodrugnice v praktično življenje, poklicani, da ste naši sodrugniki v pravem pomenu besede. Poklicani ste, da pomagate po svoji najboljši moči šefom v njih vedno težji borbi za obstoj in napredek trgovine.

Zavedati se tudi morate, da da vsaka šola samo skromno podlago za nadaljnje učenje in s tem za napredek v praktičnem udejstvovanju.

Vem, da mnogim izmed vas do sedanja pot ni bila ravno z rožicami postлана, toda kdor bo skušal premagati vse svoje težave z mnogo dobre volje, potrpljenjem, uslužnostjo in z željo po čim večji nadaljnji izobrazbi v svoji stroki, temu je boljša prihodnost zagotovljena. Med takim trgovskim naraščajem golovo ne bo brezposelnosti.

Učite se tujih jezikov, prebirajte strokovne knjige in imejte pred očmi, da si bo le tisti priboril boljši položaj, kdor bo mogel pokazati temeljito znanje in gibčnost v trgovskem udejstvovanju.

Naj vas vodijo pri vašem nadaljnjem delu brezkompromisna poštenost, veselje do uspehov in pa predvsem trdna volja po osamosvojitvi, kar mora itak biti ideal slehernega izmed vas.

V vašem poznejšem trgovskem udejstvovanju kot samostojni gospodarji imejte pred očmi ne le svojo osebno korist, temveč predvsem korist vsega našega celotnega naroda, t. j. naše mlade, a vendar močne Jugoslavije, ki pa je žal še vedno mnogo preveč odvisna od tujega kapitala. Tudi Vaša skrb bodi, da se bo polagoma večal domači kapital. Zavedajte se, da je največ od vas odvisno, kakšno blago se bo prodalo.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

darili Kreditnega zavoda za trg. in ind. po 250 din, Jugobanka 250 din, tvrdka Viljem Laznik 200 din, dve darili Ljubljanske kreditne banke po 200 din in pet daril Ljudske posejilnice po 50 din. Vsem darovalcem izrekam v imenu šolskega odbora Združenja trgovcev prav iskreno zahvalo za ljubezen, ki so jo izkazali s tem našemu trgovskemu naraščaju.

Vas odlikovanje pa prosim, ne dvigajte ob prvi priliki in potrebi teh zneskov, temveč dolagajte, čeprav skromne vsotice. Naj vam te vloge služijo kot temeljni kamen za vašo poznejšo osamosvojitve.

Končno vam ponovno želim obilo uspeha v vašem nadaljnjem udejstvovanju.

V imenu učiteljskega zbora in vseh gojencev se je nato z lepim govorom zahvalil ravnatelj Grum šolskemu odboru in vsemu ljubljanskemu trgovstvu za naklonjenost in skrb, ki jo je vedno izkazovalo trgovsko-nadaljevalni šoli ter omogočilo njen lepi napredek.

Sledilo je

razdeljevanje nagrad.

Obdarovani so bili:

Stanko Gabrijelečič, ki je dobil darilo veletrgovca Avgusta Volka, Živka Obid (darilo veletrgovca Viktorja Medena),

Andrej Zidlicky (darilo tvrdke Franc Novak),

Ernest Fischer in Anica Krvina (darili Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo),

Gabriela Oblak (darilo Jugobanke),

Stanko Tomine (darilo tvrdke Viljem Laznik),

Ivana Podlogar in Boža Bernard (darilo Ljubljanske kred. banke),

Frančiška Poštuvan, Marija Hočvar, Ivan Majdič, Vitomir Globčnik in Draga Lemut (darila Ljudske posejilnice).

V imenu obdarovancev se je zahvalil šolskemu odboru in učiteljskemu zboru Stanko Gabrijelečič ter izročil predsedniku šolskega odbora Antonu Verbiču in ravnatelju Grumu po en šopek rož.

Ko so odpeli državno himno, se je nato slovesnost zaključila, gojenci pa so odšli v razrede, kjer so jim bila razdeljena šolska izpričevala.

Na trgovsko nadaljevalni šoli v Celju

V nedeljo dne 25. junija t. l. je bil na Trgovski nadaljevalni šoli ob navzočnosti učiteljskega zbora in zastopnikov Združenja trgovcev za mesto Celje slovesen zaključek šolskega leta 1938/39.

Upravitelj šole direktor Marinček je v imenu vsega učiteljskega zbora pozdravil zastopnike trgovstva in mladino. Združenju trgovcev se je še posebej zahvalil za trud in naklonjenost, ki jo je izkazalo posebno s podelitvijo nagrad učencem, ki so razred izdelali z najboljšim uspehom. Navduševal in vzpodbujal je mladino k nadaljnjemu izobraževanju, da bodo nekoč postali dobri trgovski pomočniki, dobri namestniki šefov oz. dobri trgovci. Tisti pa, ki stopijo prihodnje leto v II. in III. razred, naj se pa poprimejo še z večjo intenzivnostjo dela, kajti to je v njihovo korist, če je uspeh koncem leta dovoljen.

V imenu Združenja trgovcev se je zahvalil g. Jagodič učiteljskemu zboru na čelu z direktorjem Marinčkom za vso njihovo skrb, ki so jo posvetili mladini, da postane enkrat dober član človeške družbe. Mladino je pa opozoril na važnost trgovskega stanu, ki je težak poklic, saj mora trgovec mnogo vedeti in biti slehernemu odjemalcu dober prijatelj. Gojencem zadnjega letnika pa želi, ko nastopijo po končani šolski dobi življenjsko pot kot samostojni ljudje, da bi izpopolnjevali svojo izobrazbo v raznih tečajih in kot poštenjaki ter dobri in zvesti prodajalci izpolnjevali dolžnosti svojega stanu.

Nato je še v imenu Zbornice za TOI v Ljubljani pozdravil vse navzoče zbornični svetnik Fazarinc Anton. Prav pristočno se je tudi on zahvalil upravitelju šole in učiteljskemu zboru za vso njihovo pažnjo in ves njihov trud, ki so ga imeli vse leto z vajenci oz. vajenkami. Izrazil je veselje nad uspehi, ki so veliko boljši, kakor so bili preteklo leto; I. in II. razreda pa je priporočal, da se še bolj poprimejo dela. Onim, ki se osvobodijo šole, je želel srečo in dober uspeh v življenju. Želel je, naj ne pozabijo naukov, ki jih je dala šola; v prvi vrsti pa naj ostanejo dobri Jugoslovani, najne zabijo svojega materinega jezika in svoje lastne matere — domovine. S trikratnim »Slava« in trikratnim »Živio« vzklikom mlademu kralju je zaključil svoj govor.

Na koncu se je še zahvalil absolvent III. razreda v imenu vseh razredov upravitelju šole in učiteljskemu zboru za njihov velik trud in skrb ter Združenju trgovcev za mesto Celje za nagrade in v lepih besedah izrazil hvaležnost šoli, ki jim je dala toliko lepih naukov in jih pripravila za bodoče življenje, vdanost domovini in navdušeno vzkliknil »Živela Jugoslavija od Triglava do Črnega morja«.

Nagrade so bile razdeljene: I. nagrado so prejeli: Hrastnik Stanislava, I. razr. (tvk. Kopušar A.), Mulej Jožef, II. razr. (tvk. Strupi Fr.), Videnšek Božo, III. razr. (tvk. Loibner Karol); II. nagrado a din 100—: Gombač Branko, I. razr. (tvk. Nabavljalna za-

druga), Pollandt Friderik, II. r. (lvk. Meini Jul.), Kompost Valburga, III. razr. (lvk. Weiner Jul.); III. nagrada a din 50'—: Zohar Angela, II. razr. (lvk. Mohorjeva tiskarna), Berglez Gizela, III. r. (lvk. Fazarine Anton).

Direktor g. Marincek je podal še nekaj besed mladini in šolska svečanost je bila zaključena z državno himno.

Završni izpiti na drž. trgovski akademiji v Ljubljani

so bili od 3. do 24. junija pod predsedstvom odposlanca ministra za trgovino in industrijo g. Ivana Kona, direktorja v pok. Izpit so naredili ti-le kandidati in kandidatkinje: Accetto Borut, Ambrožič Mirko, Baloh Majda: Borštnik Sonja, Brinskelle Marija, Brinšek Jadranka, Czurda Danica, Dejak Henrik, Dolinšek Drago, Dular Janez, Frankl Bogoljub, Habič Avgust, Hočevvar Slavka, Jamnik Bogomir (z odliko), Jošt Milena, Klun Ciril, Končar Darko, Kos Milan, Košak Josip, Kovač Ljudmila, Kramar Milica, Kruljec Vlasta, Mikolič Milena, Otoničar Vita, Pfefferer Emilija, Pogačar Franc, Rotar Marija, Rupnik Milica, Šmid Aleksander (z odliko), Šuc Zdenka, Uršič Nada, Verlič Anka, Vranešič Marta, Zalta Matilda, Ziderič Evgen, Zorman Ciril in privatisti Kramer Zmagomir, Rihar Stefan in Tančič Viktor.

Na državni trgovski akademiji v Mariboru

so bili završni izpiti v času od 5. do 24. t. m. Predsedoval jim je g. Mihajlo Presl, inšpektor banke uprave. K izpitu se je prijavilo 54 kandidatov in kandidatkinj ter 7 privatistov. Uspeh izpitov je bil naslednji: odlični 7, prav dober 18, dober 30, zadosten 5, odklonjen na tri mesece 1. Izpit so napravili: Berglez Adolf, Detiček Albert, Dobrajc Anton (odl.), Gajšek Stanislav, Hlade Franc, Hmelj Franc, Jäger Helfried, Janžekovič Ladislav, Kliček Josip, Kralj Radomir, Kuhar Stefan, Kumer Gustav, Lah Anton, Lah Martin, Lampret Janko, Mikek Leon, Mišič Vojmir, Može Miroslav, Mraz Maksimilijan, Potočnik Filip (odlično), Praprotnik Marjan (odl.), Valenčak Vladimir, Zivko Aleksander, Mejavšek Miroslav, Mirnik Bogdan, Rudolf Zmagoslav, Stefančič Drago, Tretjak Fran, Trobec Adalbert, Ivan Žigart, Berglez Julijana, Cerpes Justina, Fanning Tatjana, Goršek Franja, Gračner Hildegarda (odl.), Grmek Antonija, Hladnik Stefanija (odl.), Hochmüller Vera, Ipavec Ladislava, Janžekovič Adela, Jereb Nada, Kaučič Hildegarda, Klavara Slava, Knez Hilda, Kolar Elfrida (odl.), Krivec Areta, Lešnik Milena, Lovce Josipina, Makoter Emilija, Ostrouška Marija, Paller Ana, Potisk Ernestina, Rozbaud Zora, Sešek Vera (odl.), Škore Josipina, Vauda Dragica, Velikonja Božena, Vesenjaki Elizabeta (odl.), Zaberl Ana, Zula Milena.

Švica v vojnem gospodarstvu

Švicarski svet je pred tedni razpravljal o samopreskrbi dežele, pri čemer se je ugotovila precejšnja sprememba porabe in zalog. Tako je mogla Švica pred svetovno vojno izvažati 20% svoje mlečne proizvodnje, zdaj samo še 7%, čeprav je proizvodnja narasla za 15 do 20%. Žitna posevna ploskev je padla od 160.000 na 120.000 ha. Vseh kmetijskih pridelkov in izdelkov izvažala za 60 milijonov fr., uvažala pa žita za 100, krme 70, slame 5, sladkorja za 20 milijonov frankov. Za samopreskrbo v vojni se mora žitna plosčina povečati na 200.000 ha. Svet je sklenil znatno reorganizacijo vse kmetijske produkcije, izvoz sira se bo pa preusmeril že zato, ker je postal nerealen.

Dr. Ivo Pustišek:

O krošnjarstvu in nezakoniti trgovini

Referat na občnem zboru Zveze trg. združeni v Murski Soboti

Drugi zakonski predpisi

2. Uredba, s katero se začasno obdrže v veljavi predpisi o nabiranju naročil in o pohiševanju (krošnjarjenju), ki so veljali do uveljavitve zakona o obratih imale 3 člene. V drugem členu podaljšuje veljavnost navedbe iz leta 1928. in odločbe iz l. 1925.; zadnje samo v toliko, kolikor se nanaša na predmete, s katerimi se sme na poedinih pravnih področjih izvrševati pohiševanje (krošnjarjenje).

Zadnji odstavek tega člena pa prinaša novo določbo, da se sme krošnjarjenje z blagom navedenim v čl. 3. in 4. navedbe ministrstva trgovine in industrije iz l. 1928. opravljati (na osnovi dovolila) do nadaljnjega odredbe na področju vse kraljevine. Po naredbi iz l. 1928. krošnjarjenje z blagom v čl. 4. — to je galanterijsko blago za krošnjarje imotskega, livanjskega in duvanjskega sreza — ni bilo dovoljeno v obmejnih srezih. Ta določba je torej razveljavljena.

3. Naredba o krajih, v katerih je krošnjarjenje prepovedano ali omejeno, kakor tudi o krajih, katerih prebivalci uživajo glede krošnjarjenja posebne ugodnosti, ima vsega skupaj 9 členov. Navedel bom kratko vsebino členov.

Člen 1. pove, v katerih krajih je krošnjarjenje prepovedano v dravski banovini v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj, v kopališki dobi pa na Bledu, Rogaški Slatini, na Dobrni in Radenci.

Člen 2. pove, da prepoved iz čl. 1. ne velja za privilegirane krošnjarje, ki so navedeni v čl. 3. in pa za krošnjarje z izdelki domače hišne delavnosti. Pa tudi ti smejo krošnjariti v prepovedanih krajih samo, če je ta pravica v krošnjarskem dovolilu izrečno označena in če so navedeni v njem tudi predmeti, s katerimi smejo krošnjariti.

Člen 3. našteva privilegirane krošnjarje in predmete, s katerimi smejo krošnjariti. V dravski banovini so to: prebivalci kočevske, poljanske in smuške občine v novomeškem srezu in prebivalci butorajske, čepljanske, dobliske, dolške, dolenjepodgorske, dragatuške, planinske, radenske, starotrske in tančegorske občine v črnomaljskem srezu glede prodajanja tako zvanega kočevskega blaga (ostrig, olivnega olja, rožičev, citron, dateljinov, vina iz Drage, smokev, granatnih jabol, lešnikov, kalamat, kaper, kostanja, lovorovega listja, mandeljnov, margarant, školk, pomaranč, riža, sardel in sardin, kornjač, grozdja, cibeb, bonbonov, čokolade in drugih predmetov, ki so jih prodajali doslej).

Nato so naštetih privilegiranci drugih banovin. Med predmeti so večinoma le izdelki domače hišne delavnosti, dalje sadje, čokolada, dišave, destilirano olje.

Člen 4. dovoljuje krošnjarjem iz imotskega, duvanjskega in livanjskega sreza prodajati v čl. 1. prepovedanih krajih drobno (galanterijsko) blago, s katerim so po navadi krošnjarili doslej.

V členu 5. so določbe glede posejanja letnih in tedenskih sejmov. Krošnjarji smejo zahajati na letne in tedenske sejme samo v krajih, kjer krošnjarjenje ni prepovedano. To seveda ne velja za v čl. 3. in 4. privilegirane krošnjarje.

Na letnih sejmihih smejo prodajati krošnjarji v času, dokler traja sejem, svoje blago na odprti stojnici ali stalnem prodajališču.

Ob tedenskih sejmihih pa smejo krošnjarji prodajati svoje blago

samo gredoč po ulicah ali od hiše do hiše.

V členu 6. pa prepoveduje krošnjarjenje v obmejnih srezih, dovoljuje se le prebivalcem obmejnega sreza in privilegiranim krošnjarjem iz čl. 3. kot smo že ugotovili, pa po uredbi iz l. 1932. tudi krošnjarjem iz čl. 4.

V dravski banovini se smatrajo kot obmejni okraji: kastavski, logaški, kranjski, radovljiški, kamniški, dolnjelendavski, gornjegrajski, ljutomerski, mariborski (desni in levi breg), murskosoboški, prevaljski in slovenjegraški.

Člen poudarja veljavnost odredb 6. odločbe iz l. 1925. za krošnjarstvo. Ta člen je v zvezi z uredbo iz l. 1938., ker dopušča veljavnost odločbe iz l. 1925. le v toliko, kolikor se nanaša na predmete, s katerimi se sme krošnjariti. Dalje določa ta člen, da so za krošnjarstvo odločilni predpisi uredbe o zapiranju in odpiranju trgovin. To določbo je nadomestil že navedeni § 153. ob. z.

Čl. 8. govori o obrazcih krošnjarskih dovolil in ga tudi nadomestuje § 183. ob. z.

Čl. 9. pa določa, kdaj stopi ta naredba v moč.

Odločba ministra za trgovino in industrijo iz l. 1925.

je v veljavi le toliko, kolikor se nanaša na predmete, s katerimi se sme na poedinih pravnih področjih krošnjariti. Vsa odločba ima 9 členov, v predmetih, s katerimi se sme krošnjariti v poedinih pravnih področjih pa le čl. 3. in 7.

Čl. 3. pravi, da se sme krošnjarjenje vršiti samo s predmeti, ki jih dopuščajo veljavni zakoni in naredba o krošnjarstvu. Pod veljavnim zakonom je mišljen krošnjarski patent iz l. 1852., ki pa je s § 424. ob. z. razveljavljen. Zato je ta določba brezpredmetna.

Bolj važno je to, da se mora o tem, da je blago res izdelano v hišni industriji, predložiti potrdilo občine, kjer se opravlja hišno delo; to potrdilo pa mora biti over件eno po pristojnem sreskem oblastvu.

Glede ostalega blaga, s katerim je dovoljeno krošnjariti, je dolo-

krošnjarstva z manufakturnim blagom.

Ministrstvo pravi v navodilu, da je bilo opozorjeno, da se trgovanje brez stalnega poslovnega lokala, posebno z manufakturnim blagom, vrši na način, ki presega intencije zakona o obratih, po katerih se mora tako trgovanje smatrati kot socialno preskrbo siromašnih in za druge posle nesposobnih oseb. Zaradi tega ministrstvo naroča, da se izdajajo krošnjarska dovolila le v ozira vrednih primerih; prepoveduje pa vsako izdajo novega dovoljenja za krošnjarjenje z manufakturnim blagom. Že izdana dovolila naj se podaljšajo le, če je za to upravičen razlog.

7. Na zahteve, da se gornje navodilo spremeni v tem smislu, da se krošnjarska dovolila za manufakturno blago v nobenem primeru ne podaljšujejo, je izdal minister trgovine in industrije razpis II št. 41434/u l. 1937. z dne 10. januarja 1938. vsem banskim upravam. Ta razpis deli krošnjarje z manufakturnim blagom v dve kategoriji. V prvo kategorijo uvršča prebivalce revnih krajev, ki se od generacije do generacije bavijo s tem poslom in prodajajo blago manjše vrednosti večinoma po manjših in revnih naselbinah. V drugo kategorijo pa uvršča osebe, ki se bavijo s prodajo manufak-

Rajši več kakor premalo!

Bolje je, če je motor nekoliko močnejši. Ravno tako je pri kuhanju bele kave bolje, če vzamete več »Franck«, kakor pa premalo. Zato bo Vaša bela kava okusnejša in lepše barve, kar sigurno vsakemu ugaja!

Franck
KAVNI PRIDATEK

čeno, da mora biti izdelano ali nabavljeno v državi. Izdelava ali nabava se mora dokazati z nabavnimi dokumenti.

Krošnjar mora torej vedno imeti pri sebi ali nabavne dokumente ali pa potrdilo, da je blago res izdelano v hišni industriji. Teh potrdil krošnjarji redoma nimajo.

V čl. 7. odločbe je določeno, da ostanejo prepovedi, ki so bile izdane v določenih krajih poedinih pokrajin, s to odločbo nedotaknjene. Od te prepovedi pa so brez-pogojno izvzeti predmeti hišne industrije tako, da se smejo prodajati ti predmeti v vsej državi brez izjeme. S tem stavkom je tudi proizvodnikom domače hišne industrije dovoljeno krošnjariti v obmejnih srezih.

Drugi veljavni določb v tej uredbi ni.

Navodila trg. ministra iz l. 1935. in 1937.

5. O vsebini navodila ministra za trgovino in industrijo iz l. 1935. št. 12.554/u glede pomočnikov in prevoznih sredstev krošnjarjev smo že govorili v pripombah k § 177. ob. z.

6. Navodilo ministra za trg. in industrijo iz l. 1937. II št. 37132/u se tiče

turnega blaga ne zato, ker bi bil to njih običajni in edino mogoč način pridobivanja, temveč ker s tem delom, poslužujoč se pri tem raznih nenavedenih in nelegalnih sredstev, pridejo laže do večjih in nerazmerno visokih zaslužkov. Tej drugi kategoriji se dovolila ne smejo podaljšati.

Pripomniti moramo, da razpis ni imel zaželenega učinka. Kljub jasni opredelitvi krošnjarjev v dve skupini, je v praksi velika pomešanost obeh. Upravna oblastva o tem več ko širokogrudno odločajo po svobodni oceni.

8. O pravilniku o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov in njezovi določbi v čl. 6. glede članstva krošnjarjev v trgovskih združenjih smo govorili že v pripombah k § 176. ob. z.

Krošnjarji redoma kršijo določbe o delovnem času v trgovinah

9. Naredba o odpiranju in zapiranju trgovin v dravski banovini z dne 26. julija 1938. določa v čl. 9.:

Prodajanje in krošnjarjenje po ulicah je pred 8. in po 17. uri ter v opoldanskem odmoru iz čl. 1. prepovedano.

Izjemoma je dopustno prodajanje novin, revij, časopisov, pečnega kostanja, brezalkoholnih pijač, alve in sladoleda, svežega in posušenega sadja ter kuhanih klobas po ulicah od 5. do 22. ure. Po javnih lokalih se smejo prodajati novine, revije in časopisi do 24. ure, kočevski predmeti, cvetlice, kandirano sadje in sveže sadje ves čas, dokler so javni lokali odprti.

Ta odločba se neovirano krši pred očmi javnostnih organov vsak dan. Kdo še ni videl krošnjarja, ki ne bi krošnjaril med opoldanskimi odmori, ali pa po 5. uri popoldne?

Čl. 33. te navedbe ureja nedeljski počitek krošnjarjev takole: Krošnjarjenje in izvrševanje obhodnih rokodelskih obrtov ob nedeljah in praznikih iz čl. 27. in 28. je prepovedano. Izjemoma se dovoljuje tudi ob teh dneh ves dan do 22. ure prodajati po ulicah in javnih lokalih cvetlice, kočevske predmete, pečen kostanj, presno in posušeno sadje ter kuhane klobase, in sicer, če se omejuje to prodajanje samo na te predmete, poleti pa ob istih pogojih še brezalkoholne pijače, alve, sladoled in ostale medicinske izdelke.

Prodajati po ulicah in javnih lokalih novine, revije in časopise je dovoljeno ob teh dneh do 23. ure.

Ti prazniki so vsi državni in vsi cerkveni prazniki rimske katoliške veroizpovedi.

Čl. 43. določa, da se prekrški te navedbe kaznujejo s 50 do 3000 din sorazmerno z obsegom obratovanja. Pravica naznaniti prekršitev predpisov te navedbe gre vsakemu državljanu, kakor tudi prizadetim organizacijam in zbornicam.

Uredba o vojnih invalidih in krošnjarstvu

10. Uredba o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah z dne 1. decembra 1938. je najmlajši vir predpisov o krošnjarstvu. V čl. 7. predvidena državna zaščita invalidom, članom rodbine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov, kakor tudi oseb iz § 2., ki niso bojevniki, in umrlih vojnih invalidov, dalje roditeljem, bratom in sestram teh oseb, z olajšavami pri izvrševanju obrtov.

Olajšave, ki se tičejo krošnjarstva, so v § 27. in 28. te uredbe. § 27. 2. odst. se glasi: »Invalidi-trgovci in rokodelci, ki imajo pravico za samostojno izvrševanje obrta, ga smejo izvrševati v vsej državi ne glede na ostale administrativne ali zakonske omejitve državnih in samoupravnih oblastev glede izdajanja-dovolitev za izvrševanje obrta. Ta določba se mora uporabljati tudi na kroš-

marjenje in obiskovanje tedenskih in letnih sejmov.

8. Določbo prednjega odstavka, ki minister za trgovino in industrijo uporablja tudi na vdove, nedoletne otroke in roditelje umrlega invalida in bojnika.

§ 28. te uredbe pravi:
»Vojni invalidi, njihove vdove, otroci in roditelji, zaščiteni s to uredbo, so oproščeni vseh taks za prvo ustanovitev in protokolacijo obrta.«

S temi določbami se ukinjajo kakršne koli omejitve krošnjarije — tako glede blaga kot glede kraja. Z izvedbo te uredbe bi se v trgovino zanesla velikanska zmeda. Treba pa je obsoditi tako stvar tudi z moralnega vidika.

Na drug način treba poskrbeti za invalide

Podeželsko združenje nam je poslalo ob priliki načrta pravilnika o krošnjariji tale na invalide se nanašajoč odstavke: »Načrt pravilnika hoče osrečiti s krošnjari-

stvom tudi vojne invalide in jih poslati na cesto. Zamislimo si samo žalostno sliko, ko bodo vojni pohabljeni, brez roke, noge, deloma slepi in znakaženi, oprtani s krošnjami hodili od hiše do hiše. Ne more se trditi, da bi pojav invalidov krošnjarijev, prepuščenih samim sebi ali bolje rečeno milosti prebivalstva, ki bi moralo kupovati iz usmiljenja, utrdil narodno zavest prebivalstva ob meji, ko je dobro znano, kako se je za invalide poskrbelo v sosednjih državah. Tudi z ozirom na tujski promet v Sloveniji, kamor prihaja mnogo inozemcev, krošnjarijenje vojnih pohabljenec ne bi bilo priporočljivo.

Naše dajatve državi so gotovo dovolj velike, da se pri malo dobri volji prizna invalidom pokojnina, ki bi jim zadostovala za preživljanje.

Rešitev invalidskega vprašanja s podelitvijo krošnjarskih izkaznic pa je naravnost absurdna in vsega obsojanja vredna.

za tekoče leto s potrdilom o plačnem davku v naprej;

2. prodajati le blago, ki je izrečno v krošnjarskem dovoljenju označeno;

3. imeti ali potrdilo občine o tem, da prodaja res izdelke domače hišne delavnosti, vidirano od sreskega načelstva, ali nabavne dokumente, da je blago izdelano ali nabavljeno v naši državi, če prodaja predmete, ki niso domačega hišnega izdelka;

4. imeti le toliko blaga s seboj pri opravljanju tega posla, kolikor ga more nositi;

5. imeti označeno v dovoljenju, če uporablja prenosna ali prevozna sredstva, da so mu ta dovoljena in za katero vrsto blaga;

6. na tedenskih sejnih prodajati samo od kraja do kraja ali od hiše do hiše;

7. upoštevati določbe banove naredbe glede odpiranja in zapiranja trgovin, glede odpiralnega časa in glede nedeljskega ter prazničnega počitka.

Neprivilegirani krošnjariji ne smejo krošnjariiti v prepovedanih krajih in v obmejnih srezih.

Privilegirani krošnjariji pa morajo imeti v krošnjarskem dovolilu izrečno zapisano, da smejo krošnjariiti v prepovedanih krajih in s katerimi predmeti smejo krošnjariiti.

Nezakonita trgovina

Pojem. O nezakoniti trgovini ali šušmarstvu v trgovini govorimo, če nekdo opravlja trgovske posle, ki spadajo pod odredbe zakona o obrti, redno in samostojno brez pooblastitve po § 96. obrt. zak. ali brez dovolitve pristojnega občnega upravnega oblastva.

VIRI

1. Obrtni zakon. Obrtni zakon nikjer izrečno ne prepoveduje nezakonite trgovine, pač pa pravi v § 398. odst. 1. t. 1., ki ga že poznamo, da se kaznuje z denarno kaznijo od 50 do 6000 din, kdor izvršuje obrt brez pooblastitve ali dovolitve ali prestopa obseg poslovanja, določen z zakonom.

Ta določba se ne nanaša samo na nezakonito trgovino, marveč na vsakršno neupravičeno izvrševanje obrta, torej na šušmarstvo sploh in ga tudi opredeljuje. Razložiti je treba samo še pojem obrta, ki je po § 1. toč. 1. ob. z. poslovanje, in sicer: 1. pridobitno, t. j. s težnjo po zaslužku, 2. samostojno, t. j. na svoj račun, 3. redno, t. j. po načrtu trajno in 4. neprepovedano oz. izvzeto. Taka poslovanja naštevajo drugi odstavki § 1. Naša opredelitev pojma šušmarjenja v trgovini je pravilna, ker smo širši pojem obrta nadomestili s trgovskim obrtom ali poslovanjem.

Iz § 398. točke 1. odstavka 1. pa že razlikujemo dve vrsti šušmarjenja v trgovini:

1. šušmarjenje — izvrševanja trgovskega poslovanja brez pooblastitve ali dovolitve — torej brez obrtnega lista;

2. šušmarjenje — prekoračenja obsega trgovskega poslovanja na podlagi pooblastitve ali dovolitve — torej z obrtnim listom.

Z obrtnim listom sme namreč izvršiti imetnik obrta le tiste posle, na katere se obrtni list glasi. To določa § 136. obrtnega zakona, ki se glasi:

»Imetnik obrta ima pravico, opravljati tiste posle, za katere je dobil od pristojnega občnega upravnega oblastva pooblastitev ali dovolitev. Če o obsegu pravice ni zakonskih odredb, se vzame v poštveh obstoječi običaj.

Če nastane spor o obsegu kakšne pravice, izvrševati obrt, odloči ban po zaslišanju zbornice.«

Glede obsega pravice izvrševati obrt in načina izvrševanja te pravice ima obrtni zakon določbe v drugem oddelku V. poglavja v §§ 135.—151. Prekrški teh para-

To bi bile glavne točke, na katere mora paziti vsako združenje pri event. prijavah neupravičenega poslovanja krošnjarijev.

Novi načrt pravilnika o krošnjarstvu nesprejemljiv

Preostaja nam še, da pogledamo, kako se misli v bodoče urediti krošnjarsko vprašanje.

Ze lansko leto je ob priliki vsedržavnega trgovskega kongresa v Ljubljani obljubil takratni trgovinski minister dr. Vrbanič, da bo v kratkem izdal uredbo o krošnjarstvu, s katero bo ustrezno vsem upravičenim zahtevam trgovstva. Uredbe ni bilo.

Pred dobrim mesecem smo šele prejeli načrt pravilnika o krošnjarstvu. Ta pravilnik je v 35 členih združil vso zmešnjavo prej raztresenih predpisov. V nekaterih ozirih je celo slabši od prejšnjih predpisov. Pravilnik naj bi bil izdan, da se ustrezno stalnim pritožbam trgovskih organizacij iz vse države. Takšen, kakršen je sedaj, pomeni resnično iz zahtev trgovskega stanu. Pravilnik celo priporoča krošnjarijenje z jestvinami, brezalkoholnimi pijačami in sladkarijami, s čimer se pri nas dosedaj ni krošnjariilo. Glede prepovedanih krajev in obmejnih srezov ima seveda tudi obsežne izjeme. Med obmejnimi okraji dravske banovine niso na-

šteti vsi naši obmejni srez. Glede prevoza blaga ima načrt neverjetno določbo. Načrt pravi, da sme tudi več krošnjarijev uporabiti voz, če je bil ta dovoljen enemu krošnjariju za izvrševanje njegovega posla. To je naravnost poziv krošnjarijem, da potujejo v skupinah. Treba le, da ima eden njih dovoljenje za uporabo voza, drugi se mu pa pridružijo.

Prodaja manufakturnega blaga je prepovedana, a v § 29. prebivalcem občine Zumberk dovoljena. Prebivalcem občine Djurmenac se pa dovoljuje prodaja emaliranega, porcelanskega in steklenega blaga.

Pri vsem tem je najbolj obupno to, da bi bil nadzor nad izvrševanjem predpisov po tem načrtu prav tako otežkočen kot pri sedanjih predpisih; tudi ta načrt dela namreč izjeme z ozirom na imetnike dovoljenja kot z ozirom na blago.

V interesu javne varnosti, reda v obrtnih zadevah, državnih financ in razvoja trgovine je, da se začne resnično reševati zahteve trgovstva, da se izda uredba, ki bo čisto jasno in nedvoumno prepovedovala vsako krošnjarstvo in dopuščala edino krošnjarstvo z blagom domače hišne delavnosti. Nova uredba je lahko radi tega silno kratka in brez notranjih nasprotij. Tako se to lahko uredi celo z novelizacijo obrtnega zakona samega.

Krošnjariji in davki

11. Zakon o neposrednih davkih določa v § 42., da plačujejo krošnjariji pridobnino, in sicer jih uvršča v drugo skupino pod točko 3., to je pod obrate, ki se ne vodijo v stalnem lokalni, ampak s hojo od hiše do hiše in iz kraja v kraj.

Po čl. 59. istega zakona plačajo krošnjariji pavšal 60 din pridobnine na leto in za vsakega pomočnika, ki je dovoljen, din 30.—.

Čl. 148. zakona o neposrednih davkih pa določa, da se davek krošnjarijev položi, preden se začne izvrševati poklic, in prvi polovici leta v celotnem letnem znesku; če se pa začne izvrševati poklic v drugi polovici leta, se položi v polovičnem znesku.

Pravilniki k tem členom podrobno tolmačijo v členih navedene predpise. Tako predpisuje pravilnik k členu 148., da morajo obrtna oblastva, ki izdajajo ali podaljšujejo dovolila za opravljanje obrata od hiše do hiše, dovolilo dostaviti davčni upravi, še preden ga izročijo stranki, da pobere davčna uprava davek in plačilo zabeleži na dovolilo.

Glede pobiranja davka in kontrole nad potujočimi obrati ima podrobne odredbe še razpis ministra financ z dne 26. decembra 1938 št. 167.001.

Na pavšal din 30.— se sme pobirati samoupravna doklada.

12. Tudi zakon o taksah ima v taksni tarifi postavki 92. pod točko 11. določbe glede krošnjarijev; točka 11. se glasi, da se za opravljanje trgovskega in rokodelskega obrta brez stalnega poslovališča (krošnjariji), kakor tudi za vsako podaljšanje te dovolitve plača taksa din 20.—.

13. Običaj mora izpolnjevati vrzeli v predpisih o krošnjarstvu. Tako odloča običaj zlasti o predmetih, s katerimi krošnjarijo prebivalci siromašnih pokrajin (naredba iz l. 1928. se v čl. 3. in 4. sklicuje na običaj), dalje glede predmetov, za katere se dovoljuje prenosna ali prevozna sredstva. Običaj je odločilen tudi pri delitvi krošnjarijev z manufakturnim blagom v dve kategoriji po zadnjem ministrskem razpisu.

Težki prestopki krošnjarijev

S tem smo bežno pregledali vsebino vseh virov o krošnjarstvu. Najbrž soglašate, da je to pravi Babilon predpisov, v katerih se neprestano mešajo prepovedi z izjemami. Kontrola nad krošnjarskimi prekrški je težka baš zaradi te poplave in nejasnosti predpisov. Samo zaradi težkega in malo uspešnega nadzorstva si lahko razlagamo že v resnici kriminalne prestopke raznih krošnjarijev.

Naj navedemo samo par drastičnih primerov iz zadnjega časa:

Nasilja in sleparije krošnjarijev

Organ združenja trgovcev v Kranju je zasledoval več krošnjarijev, ki so razvažali blago z avtomobilom. Krošnjariji so organa s samokresi prisilili, da je zasledovanje opustil.

V uradnih prostorih združenja trgovcev v Kranju je 28. septembra 1938. ovadeni krošnjarij grozil organu združenja, da ga bo ubil, če ga še enkrat naznani.

Neko sredo decembra meseca je dopoldne z vlaki prispelo v Slovenjgradec veliko število kmečkega prebivalstva iz vse Mislinjske, Šaleške in celo iz oddaljene Dravske in Mežiške doline. Ob pol 12. se je okrog 300 ljudi zbralo na kolodvoru, kjer so pričakovali opoldanski tovorni vlak. Krošnjariji so namreč ves teden med ljudmi govorili, da bo prispel v sredo vagon manufakturnega blaga čeških židov iz Maribora in da bodo prodajali nogavice po 1 din, hlače pa po 6 din. Seveda vagona ni bilo.

V sredo 14. t. m. so opoldanski dnevnik prinesli tole notico:

»Nasilen krošnjarij. V stanovanje zasebnega uradnika Rudolfa Pompe v Šiški je prišel včeraj popoldne neki krošnjarij, ki ga pa Pompe ni pustil v sobo, češ da ničesar ne potrebuje. Krošnjarij se je nad Pompejem tako razjezil, da ga je z vso silo udaril s pestjo po nosu in mu ga občutno poškodoval. Nasilneža so izročili stražniku, dočim je moral Pompe zaradi poškodbe na nosu v bolnico.«

Po vsem tem je nujno, da se izdajo novi enotni in enostavni predpisi o krošnjarstvu že samo iz razloga javne varnosti in reda. Preden pogledamo v bodočnost, poskusimo praktično zbrati predpise, ki jih krošnjari mora izpolnjevati, sicer stori prekršek.

Privilegirani in ne privilegirani krošnjariji

Po današnjem krošnjarskem pravu lahko delimo krošnjarije v privilegirane in neprivilegirane.

Privilegirani so krošnjariji iz čl. 3. in 4. uredbe iz l. 1928. in iz čl. 7. odločbe iz l. 1925. (to so krošnjariji z izdelki domače hišne delavnosti in krošnjariji — invalidi in njih sorodniki po § 27. uredbe o vojnih invalidih); vsi ti smejo neovirano krošnjariiti po vsej državi. Vsi ostali so neprivilegirani in veljajo zanje določbe o prepovedi prodaje v prepovedanih krajih in obmejnih srezih.

Listine, ki jih mora imeti vsak krošnjarij

Vsak krošnjarij pa mora:

1. imeti krošnjarsko dovoljenje

grafov so seveda nezakonito poslovanje.

Glede obsega trgovskega poslovanja je zlasti važen § 140., ki določa, da mora vsak, ki želi opravljati trgovinski obrt, označiti v svoji vlogi oblastem stroko, v kateri želi poslovati. Pooblastilo oz. dovolitev mu daje pravico trgovati samo v dotični stroki. O tem, s katerimi predmeti smejo trgovci po edinih strok trgovati, so odločilni trgovinski običaji. Če je dvomno, odloči po zaslišanju zbornice občnega upravnega oblastva prve stopnje.

Proti tej drugi vrsti nelegalne trgovine, t. j. prekoračenju poslovanja, je veliko pritožb trgovskih organizacij. »Trgovski list« št. 34 je ponatisnil članek »Trgovskega vjesnika« o nelegalni trgovini. V članku se graja, da oblasti premalo pazijo na to, če je kdo prekoračil svojo dovolitev. V dokaz navaja nekaj običajnih primerov te prekoračitve.

Tako n. pr. odpre nekdo trgovino s svežim sadjem in povrtino. Kmalu nato vidimo, da prodaja predmete, ki nimajo prav nič skupnega s svežim sadjem in povrtino. Prodaja bonbone, kekse, marmelado, konzerve itd.

Če kdo odpre mlekarno, se kmalu nato ponovi ista igra, t. j. iz mlekarne se nakrat razvije redna trgovina z živili.

Ali pa naslednje: veliki tuji kapital odpre eleganten restorant po sistemu veleblagovnic z raznimi oddelki. Nakrat vidite v tem restorantu oddelke, v katerem se prodaja čokolada, škatlice sardin, razno konzervirano sadje in povrtina. Našli boste celo oddelke, v katerem more vsakdo kupiti slaščice in podobne stvari.

Vendar je prva vrsta nelegalne trgovine, t. j. trgovsko poslovanje brez obrtnega lista, mnogo bolj razširjena in mnogo bolj nevarna. Dr. Sjepan Bogat v svojem članku »Nadriobrt« v »Trgovcu« iz l. 1938., št. 14.—15., našteva te-le razloge za šušmarstvo: neznanje predpisov, socialna beda in zlonamerne kalkulacije.

Vzroki šušmarstva

Tisti, ki šušmarijo radi neznanja predpisov, niso nevarni. V takih primerih je umestno, da združenja prizadete najprej pouče o zakonskih predpisih.

Najteže je z osebami, ki se bavijo z nelegalno trgovino zaradi socialne bede. Semkaj spada tudi precejšen del krošnjarijev. To sku-

pino šušmarjev se najteže odpravljajo ter je to najtežji in najbolj nepopularen posel trgovskih organizacij. Pomisliti pa je treba, da so trgovci tistih strok, v katerih se najbolj šušmarijo, tudi gospodarsko šibki in da naše podeželsko trgovstvo vodi v tej borbi boj za svoj obstoj. Tu bi morala država najti sredstev, da se da tem ljudem prilika, da se drugače pošteno preživljajo.

Tretja skupina je prav tako številna in najbolj nevarna. Ti bi lahko plačali obveznosti, ki nastanejo s prijavo obrti, pa s hladno kalkulacijo, da brez pooblastitve ali dovolitve mnogo več zaslužijo, šušmarijo dalje. Ti šušmarijo v največjem obsegu in oškodujejo državo na neplačanih davkih za težke denarje. To breme se pa seveda povzroča vsega prenese na legalne trgovce.

Zatiranje šušmarstva je zelo težko zlasti tam, kjer se šušmarijo brez stalnega lokala — torej pri krošnjarijih — šušmarjih. Naše varnostne oblasti so vse premalo poučene o obrtnih predpisih, da bi lahko to rak-rano trgovino uspešno zatirale. Uspehe v preganjanju nelegalne trgovine bi dosegli kvečjemu na ta način, da se ustanovi pri občin upravnih oblasteh posebno obrtno pazništvo ali pa, da se prizna — po predlogu združenja trgovcev v Kranju — organom trgovskih združenj značaj javnega organa.

Od določb obrtnega zakona, ki se tičejo nelegalne trgovine, bi omenili še § 362. prvi odstavek točke 2., ki pravi, da je naloga združenj trgovcev, da opozarjajo oblasti na neupravičeno poslovanje. Dalje moramo omeniti še kazenske določbe obrtnega zakona za nelegalno trgovino, deloma jih že poznamo.

Kazenske določbe

§ 398/1 i ob. z. glede denarne kazni 50—6.000.— din, če nekdo šušmarijo, poznamo; § 405. predvideva za primer hujše odgovornosti ali ponovitve tudi zaporno kazen; § 406. določa, da se stekajo vse kazni v sklad z strokovne šole; § 407. določa zastaranje pravice preganjanja prekrška in pravice izvršiti kazen.

Zelo važen, zlasti za naša podeželska združenja, ki imajo slabe izkušnje z nekaterimi svojimi člani, je § 399., prvi odstavek točke 1., ki se glasi:

Davčni svetovalec

Tabela za izračunavanje posebnega prispevka na uslužbenški davek

Stopnja	Uslužbenški davek, samski davek in 1% izredni prispevek skupaj	a) Samci izpod 30 let; b) Oženjeni ali vdoveci brez otrok pod 30 let; c) Oženjeni ali vdoveci z 1 ali 2 otrokoma izpod 21 let	b) Samci, oženjeni ali vdoveci brez otrok nad 30 let	c) Oženjeni ali vdoveci s 3 ali 4 otroci izpod 21 let	d) Oženjeni ali vdoveci s 5 ali več otroci izpod 21 let
1	1—10	0.75	2.25		
Med-stopnje	11	1.75	5.—	0.75	
2	12—25	2.25			
Med-stopnje	26—27	2.25 + znesek nad 25	7.50	2.25	0.75
3	28—50	5.—			
Med-stopnje	51—52	5.— + znesek nad 50	10.—	5.—	2.25
4	53—75	7.50			
Med-stopnje	76—77	7.50 + znesek nad 75	15.—	7.50	5.—
5	78—100	10.—			
Med-stopnje	101—104	10.— + znesek nad 100	20.—	10.—	7.50
6	105—150	15.—			
Med-stopnje	151—154	15.— + znesek nad 150	30.—	15.—	10.—
7	155—200	20.—			
Med-stopnje	201—209	20.— + znesek nad 200	40.—	20.—	15.—
8	210—300	30.—			
Med-stopnje	301—309	30.— + znesek nad 300	50.—	30.—	20.—
9	310—400	40.—			
Med-stopnje	401—409	40.— + znesek nad 400	63.—	40.—	30.—
10	410—500	50.—			

Pripombe:

a) Posebni prispevek na uslužbenški davek z ev. pristetimi samskim davkom in z 1% izrednim pribitkom se pobira po razpisu ministrstva za finance z dne 12. maja 1939., št. 24984 pri osebah, ki plačajo uslužbenški davek v gotovini istočasno in na isti način, kakor uslužbenški davek. Pri osebah, pri katerih se pobira uslužbenški davek v markicah, pa se pobira posebni prispevek istočasno z uslužbenškim davkom, toda v gotovini. Delodajalci odprejajo pobrane zneske davčni upravi koncem vsakega meseca v gotovini.

Posebni prispevek na uslužbenški davek se pobira v polovični izmeri rednega prispevka. Po nadaljnjem razpisu ministrstva za finance z dne 12. junija 1939., št. 37130 se od 1. julija 1939. dalje pobira posebni prispevek istočasno z rednim davkom, in sicer se jemlje pri tem za osnovno prispevka iznos rednega uslužbenškega davka (s pripadki), torej

mesečni, tedenski, oz. dnevni iznos.

b) Medstopnje, ki veljajo pri splošni tabeli, so za uslužbenški davek druge, ker se pobira uslužbenški davek samo v polovični izmeri rednega posebnega prispevka po tabeli.

c) Medstopnje se po razpisu ministrstva za finance z dne 12. junija 1939., št. 37130 v primeru znižanja ali zvišanja ne morejo porabiti. Tudi za medstopnje je plačati poseben prispevek po redni stopnji.

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Politične vesti

Pariški listi poročajo, da je prišel italijanski poslanik v Sofiji v Rim. Gre za pridobitev Bolgarske za pristop k državam osi Rim—Berlin. V tem primeru bi bil Bolgarski obljubljen dostop do Egejskega morja.

Francosko-turška zveza pomeni po mnenju znanega italijanskega novinarja Gayde: 1. z odstopom Aleksandrete je Francija kršila mednarodne obveznosti, ker je mandatsko ozemlje odstopila samolastno drugi državi. 2. Odstop je izvršen proti volji sirijskega ljudstva in tudi Arabcev. 3. Francija je razveljavila ves mandatni sistem. 4. Britansko brodogradništvo v Aleksandriji novo oporišče. 5. Ravnovesje v Sredozemskem morju je razbito. 6. Zveza pomeni novo obkoljevanje sil osi Rim—Berlin.

Marsal Göring bo, kakor je bilo dogovorjeno med zastopniki nemškega in italijanskega letalstva, v primeru vojne vrhovni poveljnik vsega italijanskega in nemškega zračnega brodogradništva.

Chamberlain je imel v torek govor, v katerem je dejal, da je mednarodni položaj zelo resen in podoban onemu v septembru 1938., le s to razliko, da je bila takrat še možnost za umik. Sedaj pa je prevzela Vel. Britanija obveznosti do raznih držav in te obveznosti mora spoštovati. Položaj je zato še bolj resen, vendar pa noče reči, da se vojna ne bi mogla preprečiti. Izjavil pa je, da ima tudi angleško potrpljenje svoje meje.

Angleška admiraliteta je sporočila vsem edincam, da se smejo dovoljevati dopusti le do 1. avgusta. Podobna odredba je izšla tudi v Nemčiji in Italiji.

Ker je belgijski zunanje-politični odbor pristal na posvetovanja belgijskega gen. štaba s francoskim in angleškim generalnim štabom, opominjajo nemški listi Belgijo, da ostane strogo nevtralna, ker bi drugače moglo prenehati dobrohotno stališče Nemčije. Tudi kopljenje vojnega materiala v Belgiji smatrajo nemški listi kot dokaz, da se Belgija pripravlja za sodelovanje v morebitni akciji proti Nemčiji.

Na velikem zborovanju litovske polvojaške organizacije v Kovnu sta izjavila predsednik Smetona in poveljnik litovske vojske general Rastitis, da je Litva pripravljena z oboroženo silo braniti svojo neodvisnost.

Poljski zun. minister Beck odpotuje po vestih angleških listov v kratkem v Moskvo.

O moskovskih pogajanjih se poročajo sedaj nove podrobnosti. Tako se poroča, da je imel pooblaščenec londonske vlade Strang troje besedil nove pogodbe. Vsa tri besedila pa so določala v glavnem isto in so se razlikovala le po stilizaciji. Zato je naravno, da so Rusi, ki so odklonili eno besedilo, morali odkloniti tudi vsa tri. Sedaj pa je londonska vlada že pristala na spremembo svojega besedila in zato pričakuje, da bo sporazum dosežen. Nemci že računajo s tem, da bo vojaška zveza med Rusijo, Francijo in Anglijo sklenjena.

O gospodarskih pogajanjih Nemčije z Rusijo in o nemški ponudbi nenapadnega pakta pišejo švicarski listi, da je popolnoma izključeno, da bi Rusija sklenila kakšno politično pogodbo z Nemčijo. Nikdar tudi Rusija ne bo več kupovala v Nemčiji onih količin industrijskih izdelkov kot nekdaj, ker ji to tudi zaradi napredka njene industrije ni več potrebno. Pač pa bo kupila v Nemčiji izdelke, če bodo ti cenejši kot drugje in seveda enako dobre kakovosti.

SLOVENIA TRANSPORT LJUBLJANA

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovarnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

Napetost na Daljnem vzhodu je nekoliko popustila, ker so Japonci pristali na pogajanja z Anglijo. Tudi se nič več ne šikanirajo v Tienčinu angleški državljani tako ko pred dnevi. Nadalje so Japonci dovolili, da se dovažajo v Tienčin živila. Vendar pa se japonska blokada nadaljuje. Velesile pa te blokade nočejo priznati in bodo angleške trgovske ladje spremljale angleške vojne ladje. Tudi Amerika se je postavila popolnoma na stran Anglije. Napetost na Daljnem vzhodu je torej še vedno velika.

V Evropi pa je položaj trenutno najbolj napet zaradi Gdanske. Poljaki trde, da je v Gdansk uže 20 tisoč nemških vojakov in oficirjev in da prihaja v mesto vedno več orožja in municije. Poljski listi izjavljajo z vsem poudarkom, da Poljska nikakor ne bo trpela, da bi se njene pravice v mestu le količaj zmanjšale.

Singapurske vojne konference francoskih in angleških oficirjev so se udeležili tudi gen. štabni oficirji nizozemske indijske vojske.

Sedaj tudi moskovska vlada priznava, da so bili zadnji mesec na mandžursko-mongolski meji neprestani zračni boji, v katerih je sodelovalo okoli 300 sovjetsko-mongolskih in japonskih letal. Po moskovskih vesteh je bilo sestreljenih 56 japonskih in samo 14 sovjetskih. Tudi več spopadov japonskih in mongolskih čet je bilo. Japonske izgube da so bile znatne.

Denarstvo

Obtok bankovcev padel pod 7 milijard

Izkaz Narodne banke z dne 22. junija navaja naslednje spremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podloga se je zvišala za 0.32 na 1.919,5.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 29.5 na 529.2.

Vsota kovanega denarja se je znižala za 1.6 na 287.3.

Posojila so se skupno zmanjšala za 2.1 na 1.809,5, in sicer so padla menična za 2.1 na 1.719,1, lombardna pa za 0.02 na 90.4.

Razna aktiva so se zvišala za 11.33 na 2.110,5.

Obtok bankovcev se je znižal za 112.7 na 6.952,6.

Obveze na pokaz pa so narasle za 73.3 na 1.920,4.

Skupno krite se je dvignilo od 27.67 na 27.79%, samo zlato pa od 27.51 na 27.64%.

Obrestna mera banke je ostala še nadalje neizpremenjena.

>Z denarno kaznijo od 200 do 10.000 dinarjev se kaznuje:

1. Kdor dopušta, da se zlorablja njegova pravica izvrševati obrt za prikrivanje neupravičenega izvrševanja obrta, kakor tudi oseba, ki tako zlorabo vrši, ali kdor postavi ali sprejme poslovodstvo in te dolžnosti dejansko ne vrši.

Združenja so n. pr. prijavljala prekupevalce z lesom, sadjem ali hmeljem, pa se je vedno našel kak stanovsko nezaveden trgovec, ki je ovađenca vzel pod svoje okrilje, češ da je njegov nakupovalec.

Pravica izvrševati obrt se vzame za leto dni ali za vselej s kazensko sodbo po § 400/2/1:

>Imetnikom obrta, ki izvršujejo obrt samo zato, da omogočijo osebi, ki ji je bila s kazensko sodbo ali rešitvijo sodišča odvzeta pravica izvrševati obrt, nadaljnje izvrševanje obrta, pa se kaznujejo zaradi tistega prekrška, zaradi katerega se je tej osebi pravica odvzela.

Glede postopka veljajo, kot smo že pri krošnjarstvu omenili, določbe drugega in tretjega poglavja četrtega dela obrtnega zakona.

S tem bi pregledali vse glavne določbe glede šušmarjenja v trgovini.

Zaključna beseda

Naj končam z besedami članka dr. Stjepana Bogata, ki se tičejo šušmarstva sploh: »Šušmarstvo, zlasti v svojih bolj razvitih oblikah, predstavlja veliko nevarnost za legalne gospodarstvenike prizadetih strok in območij. Zaradi večine nelojalne konkurence šušmarjev so preplavljena tržišča s kvalitetno slabim blagom, čisto tudi sumljivega izvora, pa radi teh in onih spremljevalnih pojavov tega poslovanja pride čisto v vprašanje celo njihova eksistenca. Pa to ni vse! Državni fiskus izgublja na neposrednih in čisto tudi na posrednih davkih, pa se ta manjšek sam po sebi prevljuje na legalne gospodarstvenike in druge obdačenec, tako da morajo ti nositi javne davke za šušmarje, torej za ljudi, od katerih dela imajo največ škode. Končno povzroča šušmarstvo zaradi nestrokovnega dela šušmarjev, njih zmanjšane odgovornosti glede reklamacij, iskanja odškodnin in slično, čisto velike škode potrošnikom; ta škoda pa se še poveča z ustvarjanjem nezaupanja širokih narodnih slojev do vsakega gospodarskega dela in do legalnih gospodarstvenikov samih.

Vse dokazuje, da vprašanje šušmarstva ni samo vprašanje gospodarstva in gospodarjev, marveč tudi vprašanje javnosti, s katerim se morajo v občem interesu baviti ne samo gospodarske organizacije, marveč v največji meri tudi pristojne oblasti.

(Konec.)

Kmetiska posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani olvarja trgovcem, gostilničarjem, obrtnikom tekoče račune in daje kredite pod ugodnimi pogoji.

Leopold Kerne:

Kdaj je reklama uspešna

(Vse pravice pridržane.)

NEKAJ NASVETOV ZA UREDITEV IZLOŽB

Pozornosti ne moremo zbuditi z enoličnostjo in tudi ne z drobnarijami. Vse razstavljene stvari se morajo podrediti celoti, sicer je učinek razbit, brez moči.

Napravi si majhen načrt v glavnih potezah, čisto po svoje. Za to ni potrebna posebna spretnost. Misli le na glavne oblike, manjše stvari še vedno lahko dodaš, kjer se ti pokaže primeren prostor. Ko si že nekaj postavil, si oglej izložbo iz primerne daljave, da ne vidiš detajlov in se ti pokaže izložba z enim pogledom kot celota. Če le kak predmet moti, ga odstrani, dolgočasne praznine pa izpolni z drugimi predmeti. Prvi pogled je odločilen. Z enim pogledom se posameznosti ne opazijo in mimoidoči dobe le splošen vtis, ugoden ali pa tudi ne. Če celoten pogled ne učinkuje na mimoidoče, potem se za posameznosti ne bodo dosti brigali, razen če ne iščejo kaj posebnega po izložbah, kar ravno potrebujejo. S posameznostmi ne moreš popraviti celotnega vtisa, zato ne začenjaj s podrobnim urejevanjem, dokler ne občutiš

ugodja, ki ga morajo napraviti večji predmeti in skupine.

Za enotnost je jako važno ozadje, ki da vsej izložbi enotno barvo. V ta namen nam najbolje služi blago, ki propušta še dosti svetlobe v lokal in je napeto na okvirju ali pa visi kot zastor. Zrcalo kot ozadje dela prazen, neugoden vtis. Res je, da poglobi izložbo, predmeti pred zrcali pa se le slabo razločijo. Da bi na zrcala kaj postavljali, je že samo po sebi nesmiselno. Kot stranske stene se pa zrcala lahko priporočajo, ker razširijo izložbo. Izložba s temnim ozadjem ni priporočljiva, ker šipa preveč odseva in deluje kot zrcalo, ki lahko zapelje gledalca, da bo občudoval bolj sebe kot pa vsebino izložbe. Tako nalogo lahko opravi zrcalce na praznem mestu poleg izložbe, ki zaustavi pogled šetalca, ko opazi v njem nekaj znanega in potem nehote ali iz zadrege ogleduje še izložbo.

Razstavljajmo predmete, ki res morejo vzbujati zanimanje in poželjenje. Ti predmeti pa morajo biti postavljeni tako, da bi trpela celota, če bi še kaj dodali ali kaj odvzeli. Med težkimi temnimi in med lahkiimi svetlimi stvarmi naj bo ravnotežje tako, da ni ena stran preobložena in pretežka, druga pa brez prave protiteže. Prisiljeno in brez opore izgledajo težki predmeti nad lahkimi. Čut za ravnoesje imamo že po naravi, prestopke opazi oko in razum. Zalijo nas tudi prisiljene oblike, ki ne ustrezajo namenu in tvarini in se upirajo razumu, ker si

jih ne more primerno razložiti. Zato naj bodo vse oblike naravne, samo po sebi umevne in naj ne prikrivajo svojega namena.

Predmeti naj stoje, kot jih navadno uporabljamo ali hranimo in naj ne stoje na glavi. Verige lahko obešamo, lopato je bolje, da jo prislonimo. Različno blago zahteva svojevrstne ureditve. S kavo n. pr. ne moremo delati kakih skupin. Raztresemo pa jo lahko v primernem okvirju v vzorčasta, barvna polja od zelene do temnorjave in če postavimo poleg nekaj večjih posod, do požive s svojim leskom mrtvo barvo kave, smo s tem nalogo že dobro izvedli.

Stvari zahtevajo že same po sebi oblike svoje vrste, v katerih nam najbolj ugajajo. Drobne predmete polagamo v lepe vrste ali v vzorčasta polja, kockaste skladamo v gradbene oblike, za nekatere stvari uporabljamo posode, za druge zavoje. Predmetov, ki se izdelujejo v celih množinah, n. pr. gumbi, zaponke, svinčniki ali pa robci, nogavice, trakovi, teh ne bomo posamezno razstavljali, nasprotno pa damo odličnim izdelkom in finim komadom iz katere koli stroke poseben poudarek s tem, da razstavimo tak predmet bolj ali manj ločeno. Navadna polnilna peresa n. pr. postavimo v skupinah ali zvezdah, drago pero pa zahteva kot nekaj posebnega mesto zase, bodisi v etuiju ali na posebni podlagi.

Likeri vodeča znamka
Pokorny

Pravico železničarjem! Vsa javnost podpira njih zahteve

Agilni in zaslužni odbor Udruženja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev je izdal kratko, zato pa tem tehtnejšo spomenico o naravnost obupnem stanju železničarjev, zlasti onih v Sloveniji. Kajti v Sloveniji je življenje najdražje, plače pa so iste ko v onih agrarno najbogatejših in zato tudi najcenejših pokrajinah. Poleg tega pa so železničarji v Sloveniji tudi s službo tako obremenjeni ko nikjer v državi. Starim železničarjem, ki so že doslužili polno službeno dobo, se ne dovoljuje iti v pokoj. Drugi železničarji morajo opravljati več službe, kakor pa je njih dolžnost. Tudi dopusti se kratijo železničarjem. In zakaj to? Ker je v Sloveniji okrog 2000 železničarjev premalo.

Pri tem pa treba poudariti, da niso državne železnice nikjer v državi tako aktivne ko v Sloveniji. Pokrajina, ki daje državi največ, se najbolj zapostavlja! V tej kratki ugotovitvi je pač najbolj nazorno izraženo, kako velikanska krivica se dela ravno slovenskim železničarjem. A hkrati tudi Sloveniji. Kajti zaradi hude agrarne pasivnosti Slovenija svojega letnega prirastka ne more v celoti prehraniti in zato ostaja vedno znaten del nezaposlen. Kako znatno bi se položaj kar hipoma izboljšal, če bi železniška direkcija nastavila vseh 2000 manjkajočih železničarjev! Takoj bi se gospodarsko stanje v Sloveniji izboljšalo. Zato mora slovenska javnost zahteve železničarjev v celoti in z vso odločnostjo podpirati.

Podpirati pa jih mora tudi s stalno socialno pravičnostjo. Plače, ki jih dobivajo zlasti nižji železniški nameščenci, so tako nizke, da ne zadostujejo niti za golo življenje. Zato se tudi med železničarji silno širijo bolezni, zato raste med njimi umrljivost in zato so zadolženi do glave. Pri tem pa morajo opravljati nad vse težko in odgovorno službo. Od njih vestnosti je odvisna varnost potnikov, od njih požrtvovalnosti zavisí reden promet, ki ga gospodarstvo nikakor ne more pogrešati.

Kdor od nameščenecv tako mno-

go zahteva kakor država od svojih železničarjev, ta je tudi dolžan, da jih pošteno plača! A to je tudi v interesu države same. Kajti vsak hip morejo priti časi, ko bo morala država še več zahtevati od svojih železničarjev. Zdravi in zadovoljni železničarji bodo mogli tudi tem večjim nalogam ustreči, bolni, slabo plačani in nezadovoljni pa nikakor!

Zato zvišajte plače železničarjem!

Zato skrbite za zadostno število železniškega osebja!

Zato ne kratite pravic železničarjev, zlasti ne pravice do dopustov in upokojitve!

Vsa javnost po pravici zahteva, da se te minimalne zahteve železničarjev uslišijo in zahteva to tudi s polno pravico. Kajti če je denar za palače, če je denar za neplodne reprezentativne namene, mora biti tudi za poštene plače železničarjev!

Dobave - licitacije

1. Odelj. Vojno-tehn. zavoda v Hanjcu pri Skopju sprejema do 5. julija ponudbe za dobavo svilenega platna in bele tkanine, do 14. julija pa ponudbe za dobavo stroja za rezanje zavojev in rezalne čeljusti za rezanje zavojev.

Uprava drž. monopolov v Beogradu sprejema do 5. julija ponudbe za dobavo škroba.

Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 5. julija ponudbe za dobavo raznega materiala: kljuk za okna, ščitov za vrata, svinčenih cevi, kož, solne kisline, škarij, krovne lepenke, žice, opeke, cementa itd.

Pomorsko-zrakoplovna šola Divulje sprejema do 5. julija ponudbe za dobavo raznih strojev in orodja.

Artilerijsko tehnični zavod mornarice Lepetane sprejema do 6. julija ponudbe za dobavo večje množine spiralnih svedrov, glodal, raznega orodja, zaščitnih naočal i. dr.

Štab za utrjevanje v Ljubljani sprejema do 3. in 4. julija ponudbe za dobavo cisterne za bencin in nafto.

Uprava vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu sprejema do 4. julija ponudbe za dobavo hrastovih pragov in železa; do 10. julija pa ponudbe za dobavo jesenovih desk.

Dravska radionica v Ljubljani sprejema do 4. julija ponudbe za dobavo zakovic, vijakov, svedrov,

matic itd.; do 5. julija pa ponudbe za dobavo nafte in raznega olja. **Štab mornarice v Zemunu** sprejema do 3. julija ponudbe za dobavo kovin; do 5. julija sprejema ponudbe za dobavo repičnega olja.

Licitacije:

Dne 4. julija bo pri generalni direkciji drž. železnic v Beogradu licitacija za nabavo večje množine plaščev za osebje.

Dne 5. julija bo pri upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo kemikalij in drugega grafičnega materiala; 15. julija 10.000 m³ hlodov.

Dne 7. julija bo pri direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo bagerskih očnic in zagozd.

Doma in po svetu

Minister Spaho je nenadoma umrl, zadet od srčne kapi. Njegovo truplo so prepeljali v Sarajevo, kjer bo pokopano na državne stroške. — Pokojni dr. Spaho je bil eden najzaslužnejših voditeljev muslimanov, ki si je pridobil za naš notranji razvoj trajnih zaslug. Z njegovo smrtjo je nastala v vrstah jugoslovanskih politikov velika vrzel. Slovenci moramo biti hvaležni dr. Spahu tudi zato, ker je bil on tisti, ki je omogočil, da imamo v Ljubljani popolno borzo. Večna slava spominu dr. Spaha!

Proslave 550 letnice kosovske bitke na Kosovu polju se je udeležilo okoli 100.000 ljudi. Se nikdar ti kraji niso videli tako veličastne proslave. Službo božjo je opravil patriarh srbske cerkve Gavrilob asistenti več škofov. Svečanosti so se udeležili med drugimi: zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II, general Nedeljković, vojni minister gen. Nedić, minister dvora Čolak-Antić, predsednik poslanske zbornice Simonović, številni drugi odličniki, vojska, Sokoli, četniki, razna nacionalistična društva ter ljudstvo iz vseh srbskih krajev v svojih lepih narodnih nošah. Slavnostni govor je imel vojni minister gen. Nedić, nakar so govorili še drugi zastopniki ljudstva. Po govorih so položili zastopniki raznih organizacij in korporacij vence na spomenik padlim kosovskim junakom, nakar je bil defile vojske. — Tudi v vseh drugih krajih Jugoslavije in povsod, kjer žive Jugoslovani, se je proslavljal spomin vidovdanskih junakov. V Ljubljani se je udeležil parastosa v pravoslavni cerkvi tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Spomenik je bil odkrit na Vidov dan na pokopališču pri Sv. Križu slovenskemu pisatelju, publicistu, novinarju dr. Ivanu Lahu, ki je bil eden prvih in najbolj doslednih delavcev za naše osvobojenje. Spomenik je odlično delo kiparja Pirnata.

Dr. Milan Stojadinović je izjavil dopisniku »Hrvatskega dnevnika«, da ni namen njegove interpelacije zaradi sporazuma s Hrvati ta, da bi se vrnil na vlado. Izjavil je, da potrebuje danes Jugoslavija na čelu vlade moža z zelo veliko avtoriteto, ki je pa sam nima, ker se danes njegov ugled dosledno ruši iz vseh strani.

Banski svet dravske banovine se je sestal v ponedeljek na kratko zasedanje, da razpravlja o novem viničarskem redu, ki je nujno potreben, ker je položaj viničarjev v resnici zelo slab, kar tudi marljivo izkorišča tuja propaganda. Novi red predvideva strokovno kvalifikacijo viničarjev, minimalne meze, relativno stalnost viničarjev in ustanovitev viničarskega sklada. Vsi banški svetniki pa niso bili za novi viničarski red.

Trgovinski minister Tomić je izdal uredbu, s katero se zviša cena za opij od 20 na 25 din.

Slovenska gasilska društva v Pilberku, Globasnici in St. Jakobu v Rožu na Koroskem so bila, kakor poročila zadnja »Ravnopravnost«, razpuščena, njih premoženje pa izročeno nemškim gasilskim društvom.

Celjska razstava bo od 29. julija do 6. avgusta. Razstavo priredi druga »Celjska razstava«, ki je tudi izdala za propagandne namene list »Celjska razstava« z zelo dobrimi članki. Zlasti opozarjamo na članek prof. Brodarja o stari kamni dobi v celjskem mestnem muzeju.

O nabavi železniškega materiala v Nemčiji še ni bila podpisana nobena pogodba, kakor se uradno sporoča.

Tvornica »Zephira«, ki izdeluje znane peči in emajlirano posodo, se je preselila iz Subotice v Beograd, kjer je v industrijskem okraju Višnjice zgradila novo tovarno. Družba bo sedaj svoje obrate razširila.

Rudnik železne rude »Rudna glava« pri Dol. Milanovcu na Donavi je začel obratovati. Njegova dnevna proizvodnja znaša 20 do 30 vagonov. To je že četrti železni rudnik v naši državi.

Jugoslovanski Lloyd v Splitu izkazuje za lani 8.2 milijona din čistega dobička, s prenosom iz leta 1937. celo 2703 milijona din. Dividenda znaša 28.88 din na delnico (katere nominalna vrednost znaša 100 din). Predsednik Paško Baburica je odstopil, ker biva stalno v Chileju.

Angleški letalski minister je izjavil, da je angleško letalstvo že sedaj tako močno, da more poslati pomoč na vse strani. Letalske tovarne so zgrajene na takih krajih, da jih ne bo mogoče zlepa napasti. Za obrambo imperija bo angleško letalstvo kmalu tako pomembno, kakor je angleška mornarica.

Belgijski senat je dovolil kredit 6 milijonov frankov za židovske begunce.

Na curiški borzi je kupil neki nemadžar 600.000 madžarskih efektivnih pengov, ki so bili potem dani neki madžarski nacionalistični skupini za volitve. Ni težko uganiti, katera skupina je dobila ta denar in od koga.

Radio Ljubljana

Sobota 1. julija. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Stari slovenski ljudski plesi (Boris Orel) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Beseda o kongresu Kristusa kralja — 19.40: Nac. ura — 20.00: O zunanji

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo

Trgovci popust!
SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z. o. z.

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 33

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

tistega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Zahtevajte povsod poznane specialitete

B. MOSER, veletrgovina z vinom

BEOGRAD - ZEMUN III., Moserova ulica št. 1

Zastopnik za Ljubljano in bivšo Kranjsko
M. CESAR, LJUBLJANA VII., Gasilska cesta 3

Telefon 23-69

Sejmi

2. julija: v Kočevski Reki, Rakčanih, St. Gotardu, Petrovčah, St. Ilju pod Turjakom, Tinskem.

3. julija: v Novem mestu, Ormožu, Rajhenburgu, Murski Soboti.

4. julija: v Zireh, Dolnji Lendavi, Vuzevici, Crnomlju, Krškem, Pljuju, Ormožu, Vel. Gabru, Vojniku.

5. julija: v Ljubljani, Mengšu, Celju, Pljuju, Trbovljah, Sv. Lenartu nad Laškim.

6. julija: v Žužemberku, Mokronogu, Turnišču.

7. julija: v Mariboru, Kapli.

8. julija: v Boštanju, Gradacu, Pišecah.

A. Šarabon
LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Veleprazarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzjavni naslov:

ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Trgovina z mešanim blagom

staro — renomirane, dobro vpeljene, velike trgovske hiše na najprometnejši točki industrije, kraja, s sedežem sreskega poglavarstva, sodnije in davkarije,

se odda v najem

samo strokovno sposobnemu, gmotno krepkemu ter solidnemu trgovcu, ki bi imel prevzeti tudi večjo zalogo blaga. — Samo resni interesi naj pošljejo svojo ponudbo z navedbo premoženjskih razmer, dosedanjega udejstvovanja, starosti in ako poročen, na upravo »Trgovskega lista«.

AKCIJSKA DRUŽBA ZA KEMIČNO INDUSTRIJO
LJUBLJANA